

FIȘA DISCIPLINEI

1. Date despre program

1.1 Instituția de învățământ superior	Universitatea Babeș-Bolyai
1.2 Facultatea	Istorie și Filosofie
1.3 Departamentul	Istorie Medievală, Premodernă și Istoria Artei
1.4 Domeniul de studii	Istorie
1.5 Ciclul de studii	Licență
1.6 Programul de studiu / Calificarea	Istoria artei

2. Date despre disciplină

2.1 Denumirea disciplinei	Istoria artei universale (III) – Renaștere și Manierism						
2.2 Titularul activităților de curs	Ioana Rus-Cacovean						
2.3 Titularul activităților de seminar	Ioana Rus-Cacovean						
2.4 Anul de studiu	II	2.5 Semestrul	3	2.6. Tipul de evaluare	E	2.7 Regimul disciplinei	DS

3. Timpul total estimat (ore pe semestru al activităților didactice)

3.1 Număr de ore pe săptămână	5	Din care: 3.2 curs	2	3.3 seminar	3
3.4 Total ore din planul de învățământ	98	Din care: 3.5 curs	56	3.6 seminar	42
Distribuția fondului de timp:					ore
Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe					2
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					1
Pregătire seminarii/laboratoare, teme, referate, portofolii și eseuri					1
Tutoriat					
Examinări					
Alte activități:					
3.7 Total ore studiu individual	56				
3.8 Total ore pe semestru	154				
3.9 Numărul de credite	6				

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

4.1 de curriculum	
4.2 de competențe	

5. Condiții (acolo unde este cazul)

5.1 De desfășurare a cursului	<ul style="list-style-type: none"> Sală dotată cu calculator și videoproiector
5.2 De desfășurare a seminarului	<ul style="list-style-type: none"> Sală dotată cu calculator și videoproiector

6. Competențele specifice acumulate

Competențe profesionale	<ul style="list-style-type: none"> • Regăsirea informației despre trecutul istoric. • Stabilirea faptelor istorice pe baza informațiilor din izvoare și din afara izvoarelor. • Prezentarea orală și scrisă, în limba programului de studii și într-o limbă de circulație internațională, a cunoștințelor de specialitate. • Utilizarea adecvată a limbajului de specialitate al istoriei artei, a termenilor tehnici și a conceptelor de bază din domeniul istoriei artelor. • Integrarea profesională în instituții muzeale, de cultură și de gestionare a patrimoniului cultural etc. • Elaborarea de proiecte curatoriale sau editoriale în domeniu, proiectarea și realizarea de expoziții și alte activități muzeale.
Competențe transversale	<ul style="list-style-type: none"> • Îndeplinirea la termen, riguroasă și responsabilă, în condiții de eficiență și eficacitate, a sarcinilor profesionale, cu respectarea principiilor eticii activității științifice, aplicarea riguroasă a regulilor de citare și respingerea plagiatului. • Aplicarea tehnicilor de relaționare în grup și de muncă eficientă în echipă, cu asumarea de roluri diverse. • Căutarea, identificarea și utilizarea unor metode și tehnici eficiente de învățare; conștientizarea motivațiilor extrinseci și intrinseci ale învățării continue.

7. Obiectivele disciplinei (reieșind din grila competențelor acumulate)

7.1 Obiectivul general al disciplinei	<ul style="list-style-type: none"> • Prezentarea fenomenelor artistice majore din Europa apuseană desfășurate în secolele XV-XVI: Renaștere și Manierism.
7.2 Obiectivele specifice	<ul style="list-style-type: none"> • Prezentarea evoluției artelor plastice urmărind acele curente și mișcări ce au determinat schimbări profunde. • Înțelegerea acestor mișcări și curente în relație cu evoluția societății. • Studiarea de surse vizuale, scrise sau complementare, de altă natură, pentru înțelegerea fenomenelor artistice.

8. Conținuturi

8.1 Curs	Metode de predare	Observații
1. Curs introductiv. Peninsula italică și Renașterea. Redescoperirea Antichității	Prelegerea participativă, expunerea, exemplificarea, dezbateră	
2. Constituirea colecțiilor de artă „Restaurarea” antichităților	Prelegerea participativă, expunerea, exemplificarea, dezbateră	
3. Surse de inspirație pentru arhitectură Edificiul de cult în Renaștere	Prelegerea participativă, expunerea, exemplificarea, dezbateră	
4. Reprezentarea temelor cu subiect religios	Prelegerea participativă,	

(Vechiul și Noul Testament) în Renașterea timpurie și matură: - Stilurile lui Lorenzo Ghiberti în porțile Baptisteriului din Florența - Arta lui Masaccio în Capela Brancacci - Inovațiile lui Donatello - Leonardo da Vinci și Cina cea de taină - Arta lui Michelangelo în Capela Sixtină	expunerea, exemplificarea, dezbateră	
5. Portretul individual și autoportretul în arta Renașterii. Noul statut al artistului: - Potretele lui Leonardo da Vinci și ale lui Rafael - Durer	Prelegerea participativă, expunerea, exemplificarea, dezbateră	
6. Potretul colectiv și teme cu subiect mitologic: - Spiritualitate și senzualitate în pictura lui Botticelli - Rafael și Stanza della Signatura	Prelegerea participativă, expunerea, exemplificarea, dezbateră	
7. Arhitectura laică în Renaștere: - Palatul urban - Geometria și simbolistica grădinii renescentiste	Prelegerea participativă, expunerea, exemplificarea, dezbateră	
8. Un nou program arhitectural: - Andrea Palladio și nașterea vilei suburbane	Prelegerea participativă, expunerea, exemplificarea, dezbateră	
9. Peisajul în arta Renașterii: - Giorgione	Prelegerea participativă, expunerea, exemplificarea, dezbateră	
10. Criza culturii: - Botticelli și problemele din Peninsula Italică - Stilul târziu al lui Michelangelo - Renașterea și Reforma Bisericii	Prelegerea participativă, expunerea, exemplificarea, dezbateră	
11. Limbajului Manierist în contextul căderii Romei. Teme cu subiect religios: - Giulio Romano, Parmigianino, Rosso Fiorentino	Prelegerea participativă, expunerea, exemplificarea, dezbateră	
12. Politica artistică a familiei Medici la Florența. Dezvoltarea artelor minore: - Benvenuto Cellini - Pe urmele lui Giorgio Vasari	Prelegerea participativă, expunerea, exemplificarea, dezbateră	
13. Simboluri și alegorii în arhitectura, artele decorative și grădinile manieriste: - Studiolo - Bomarzo	Prelegerea participativă, expunerea, exemplificarea, dezbateră	
14. Concluzii.	Prelegerea participativă, expunerea, exemplificarea, dezbateră	

Bibliografie obligatorie

- Argan, Carlo Giulio, Cultura artistică la sfârșitul secolului al XVI-lea, în “De la Bramante la Canova”, București, 1974, pp 150-165;
- Berence, Fred, Renașterea italiană, Editura Meridiane, 1969 (BCU, BIA, B. Institut)
- Boyce, Charles, Dictionary of furniture., 1985 (BCU)
- Burke, Peter, Renașterea europeană, 2005 (BCU)

- Burekhardt, Jacob, Cultura Renașterii în Italia, Editura pentru Literatură, vol. I–II, București, 1969 (BCU)
- Chastel, André, Artă și umanism în Florența pe vremea lui Lorenzo Magnificul, 1981. (BCU, BIA)
- Cionca, Marina, Stiluri și ornamente la mobilier, 1990 (BCU)
- Delumeau, Jean, Civilizația Renașterii, Editura Meridiane, București, 1995 (BCU)
- Faure, Élie, Arta Renașterii, 1970 (BCU, BIA)
- Fernandez, Dominique, Dictionnaire de la Renaissance, 1998 (BCU)
- Garin, Eugenio, Omul Renașterii, Editura Polirom, București, (BCU)
- Gombrich, Ernst Hans, Normă și formă, 1981. (BCU, BIA)
- Gombrich, Ernst Hans, O istorie a artei, 1975. (BCU)
- Hocke, Gustav René, Lumea ca labirint. Manieră și maniere în arta europeană de la 1520 până la 1650 și în prezent, București 1973;
- Lazarev, Victor, Originile Renașterii italiene – protorenașterea, Editura Meridiane, București, 1983 (BCU)
- Marcu, Alexandru, Valoarea artei în Renaștere, Editura Meridiane (BCU)
- Nanu, Adina, Donatello, Editura Meridiane, București, 1980, (BCU).
- Neagoe, Manole, Școala Sieneză, Editura Meridiane, București, 1989 (BCU)
- Oprescu, George, Manual de istoria artei - Renașterea, 1985. (BCU)
- Philippot, Paul, Pictura flamandă și Renașterea italiană, Editura Meridiane, București, 1975 (BCU)
- Pope-Hennessy, John, Portretul în Renaștere, 1976 (BCU, BIA)
- Stoichiță, Victor Ieronim, Pontormo și manierismul, Editura Meridiane, București, 197
- Vătășianu, Virgil, Istoria Artei Europene, vol I, Editura Didactică și Pedagogică, București 1967, vol II, Editura Meridiane, București, 1972 (BCU, BIA, Biblioteca Institutului de Istorie)
- Viața și opera lui Leonardo da Vinci, Colecția Adevărul, Biblioteca de artă. (BCU)
- Viața și opera lui Rafael, Colecția Adevărul, Biblioteca de artă. (BCU)
- Viața și opera lui Botticelli, Colecția Adevărul, Biblioteca de artă. (BCU)
- Viața și opera lui Michelangelo, Colecția Adevărul, Biblioteca de artă. (BCU)

Vor fi acceptate sugestiile bibliografice pentru prezentările susținute, cu condiția ca acestea să aibă un caracter științific. De asemenea, se va utiliza internetul, ca motor de căutare a fotografiilor cerute pentru prezentări, cu condiția ca numele site-urilor să fie incluse în bibliografie.

www.wga.hu

(Web Gallery of Art – versiune în lb engleză, cel mai complet glosar de artiști universali, foarte bun pt fotografii, bibliografie suplimentară și observații pe marginea subiectului, cu legături și analogii)

<http://www.lookingatbuildings.org.uk/styles/medieval/walls-and-windows/gothic-windows-and-tracery.html>

Google Art Project, <http://www.google.com/culturalinstitute/project/art-project>

Prescurtări utilizate:

BCU – Biblioteca Centrală Universitară

BIA – Biblioteca de Istoria Artei (Muzeul de Istorie, Str. Daicoviciu, nr. 2)

BIM – Biblioteca de Istorie Modernă (Institutul de Istorie, Str. Napoca)

Litere – Biblioteca Facultății de Litere (Str. Horea)

Biblioteca Centrului Cultural Francez Cluj (Str. Brătianu)

8.2 Seminar	Metode de predare	Observații
1. Seminar introductiv. Peninsula italică și Renașterea. Redescoperirea Antichității	Exercițiul, proiectul, discuțiile, dezbateră, dialogul, exemplificarea	
2. Constituirea colecțiilor de artă „Restaurarea” antichităților	Exercițiul, proiectul, discuțiile, dezbateră,	

	dialogul, exemplificarea	
3. Surse de inspirație pentru arhitectură Edificiul de cult în Renaștere	Exercițiul, proiectul, discuțiile, dezbateră, dialogul, exemplificarea	
4. Reprezentarea temelor cu subiect religios (Vechiul și Noul Testament) în Renașterea timpurie și matură: - Stilurile lui Lorenzo Ghiberti în porțile Baptisteriului din Florența - Arta lui Masaccio în Capela Brancacci - Inovațiile lui Donatello - Leonardo da Vinci și Cina cea de taină - Arta lui Michelangelo în Capela Sixtină	Exercițiul, proiectul, discuțiile, dezbateră, dialogul, exemplificarea	
5. Portretul individual și autoportretul în arta Renașterii. Noul statut al artistului: - Potretele lui Leonardo da Vinci și ale lui Rafael - Durer	Exercițiul, proiectul, discuțiile, dezbateră, dialogul, exemplificarea	
6. Potretul colectiv și teme cu subiect mitologic: - Spiritualitate și senzualitate în pictura lui Botticelli - Rafael și Stanza della Signatura	Exercițiul, proiectul, discuțiile, dezbateră, dialogul, exemplificarea	
7. Arhitectura laică în Renaștere: - Palatul urban - Geometria și simbolistica grădinii renaștentiste	Exercițiul, proiectul, discuțiile, dezbateră, dialogul, exemplificarea	
8. Un nou program arhitectural: - Andrea Palladio și nașterea vilei suburbane	Exercițiul, proiectul, discuțiile, dezbateră, dialogul, exemplificarea	
9. Peisajul în arta Renașterii: - Giorgione	Exercițiul, proiectul, discuțiile, dezbateră, dialogul, exemplificarea	
10. Criza culturii: - Botticelli și problemele din Peninsula Italică - Stilul târziu al lui Michelangelo - Renașterea și Reforma Bisericii	Exercițiul, proiectul, discuțiile, dezbateră, dialogul, exemplificarea	
11. Limbajului Manierist în contextul căderii Romei. Teme cu subiect religios: - Giulio Romano, Parmigianino, Rosso Fiorentino	Exercițiul, proiectul, discuțiile, dezbateră, dialogul, exemplificarea	
12. Politica artistică a familiei Medici la Florența. Dezvoltarea artelor minore: - Benvenuto Cellini - Pe urmele lui Giorgio Vasari	Exercițiul, proiectul, discuțiile, dezbateră, dialogul, exemplificarea	
13. Simboluri și alegorii în arhitectura, artele decorative și grădinile manieriste: - Studiolo - Bomarzo	Exercițiul, proiectul, discuțiile, dezbateră, dialogul, exemplificarea	
14. Concluzii.	Exercițiul, proiectul, discuțiile, dezbateră, dialogul, exemplificarea	

Bibliografie seminar:

- • BERENCE, FRED: *Renașterea italiană*. București: Editura Meridiane, 1969 (B.C.U., B.I.A., B.I.M.)
- BURKE, PETER: *Renașterea europeană*, 2005 (B.C.U.)
- BURCKHARDT, JACOB: *Cultura Renașterii în Italia*. București: Editura pentru Literatură, vol. I –II, 1969. (B.C.U.)

- CHASTEL, ANDRÉ: *Artă și umanism în Florența pe vremea lui Lorenzo Magnificul*, 1981. (B.C.U., B.I.A.)
- IDEM: *Le vitrail français*. Paris, 1958. (Bibl. Centrului Cultural Francez, Cluj)
- CHRISTIANSEN, KEITH: *La pittura senese nel Rinascimento*, 1989. (B.C.U.)
- DELUMEAU, JEAN: *Civilizația Renașterii*. București: Editura Meridiane, 1995. (B.C.U.)
- GARIN, EUGENIO: *Omul Renașterii*. București: Editura Polirom. (B.C.U.)
- FAURE, ÉLIE: *Arta Renașterii*, 1970. (B.C.U., B.I.A.)
- FERNANDEZ, DOMINIQUE: *Dictionnaire de la Renaissance*, 1998. (B.C.U.)
- FRANCASTEL, PIERRE: *Realitatea figurativă*. București: Editura Meridiane, 1975. (B.C.U.)
- GOMBRICH, ERNST HANS: *Normă și formă*, 1981. (B.C.U., B.I.A.)
- IDEM: *O istorie a artei*, 1975. (B.C.U.)
- GUY MARICA, VIORICA: *Pictura germană între gotic și renaștere*, 1981. (B.C.U., B.I.A.)
- LAZAREV, VICTOR: *Originile Renașterii italiene – protorenașterea*. București: Editura Meridiane, 1983. (B.C.U.)
- MARCU, ALEXANDRU: *Valoarea artei în Renaștere*. București: Editura Meridiane. (BCU)
- NANU, ADINA: *Donatello*. București: Editura Meridiane, 1980. (B.C.U.)
- OPRESCU, GEORGE: *Manual de istoria artei - Renașterea*, 1985. (B.C.U.)
- PHILIPPOT, PAUL: *Pictura flamandă și Renașterea italiană*. București: Editura Meridiane, 1975. (B.C.U.)
- POPE-HENNESSY, JOHN: *Portretul în Renaștere*, 1976. (B.C.U., B.I.A.)
- VĂTĂȘIANU, VIRGIL: *Istoria Artei Europene*. vol I, București: Editura Didactică și Pedagogică, 1967; vol II, București: Editura Meridiane, 1972. (B.C.U., B.I.A., B.I.M.)
- *Enciclopedia Britanică*: www.britannica.com
- www.all-art.org
- www.artcyclopedia.com
- www.lookingatbuildings.org.uk

9. Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității epistemice, asociațiilor profesionale și angajatori reprezentativi din domeniul aferent programului

- Conținutul este în concordanță cu programa centrelor similare din țară și străinătate.

10. Evaluare

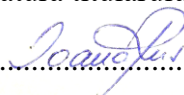
Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 Metode de evaluare	10.3 Pondere din nota finală
10.4 Curs	Cunoașterea și înțelegerea fenomenelor artistice majore europene desfășurate în secolele XV-XVI: Renaștere și Manierism.	Examen oral	50%
10.5 Seminar/laborator	Analizarea unor surse vizuale, scrise sau complementare, de altă natură, pentru înțelegerea fenomenelor artistice.	Examen oral	25%
	Elaborarea, tehnoredactarea în format electronic și prezentarea unei documentări pe o temă dată, în condiții de	Lucrare scrisă	25%

	limită de timp și dimensiuni.		
10.6 Standard minim de performanță			
<ul style="list-style-type: none"> Descrierea, analiza și interpretarea corectă a unei surse vizuale sau materiale (monumente, lucrări de artă, artefacte și fenomene artistice), cu integrarea unei abordări folosind concepte și metode consacrate din istoria artei sau a unei științe sociale sau umaniste alta decât istoria artei. 			

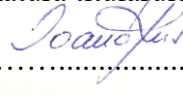
Data completării

24 februarie 2019

Semnătura titularului de curs

.....

Semnătura titularului de seminar

.....

Data avizării în departament

.....

Semnătura directorului de departament

.....